

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

**ERZURUM BÜYÜKŞEHİR
BELEDİYESİ**

2014 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ekim 2015

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	4
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	4
5.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI	5
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ	8
7.	DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	9
8.	EKLER.....	24

KISALTMALAR

- EBB : Erzurum Büyükşehir Belediyesi
- EPDK : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
- ESKİ : Erzurum Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü
- LİHKAB : Lisanslı Harita ve Kadastro Mühendislik Büroları
- TEDAŐ : Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Őirketi

TABLÖLAR

Tablo 1: 2012 – 2014 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Tablo 2: 2012 – 2014 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

Tablo 3: 252-Binalar hesabında" Arsa Olarak Kayıtlı Taşınmazlar

Tablo 4: EBB Tarafından ESKİ'ye Verilen Borçlar

Tablo 5: EBB ve ESKİ Arasında Mahsuplaşma

Tablo 6: ESKİ'nin EBB'ye Olan Borçlarından Devir

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nde mali iş ve işlemler, 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'yla getirilen tahakkuk esaslı muhasebe sistemine uygun olarak düzenlenmekte ve uygulamalar, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde gerçekleştirilmektedir.

Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmanın birinci düzeyi açısından dağılımı, aşağıda Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1: 2012 – 2014 Dönemi Bütçe Giderlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GİDER TÜRÜ	2012	2013	2014
PERSONEL GİDERLERİ	21.445.841,07	22.207.465,24	48.033.891,34
SOSYAL GÜVENLİK KURUMUNA DEVLET PRİMİ GİDERLERİ	3.801.206,67	3.974.669,20	8.719.785,66
MAL VE HİZMET ALIMLARI	42.675.800,91	49.450.710,21	122.330.963,72
FAİZ GİDERLERİ	1.135.727,44	1.627.151,90	2.094.278,46
CARİ TRANSFERLER	2.330.041,85	3.446.979,53	7.866.635,67
SERMAYE GİDERLERİ	51.021.397,47	62.208.429,23	69.882.358,58
SERMAYE TRANSFERLERİ	566.618,21	2.845.645,78	4.130.721,15
BORÇ VERME	0,00	0,00	0,00
BÜTÇE GİDER TOPLAMI	122.976.633,62	145.761.051,09	263.058.634,58

Tablo 1'de gösterildiği üzere, 2012 yılından 2014 yılına kadar bütçe giderleri yüzde yüzü aşan oranında artış göstermiştir. 2013 ve 2014 yıllarını karşılaştırdığımızda ise bütçe giderleri yüzde yüze yakın gerçekleşmiş ancak giderlerin kendi içindeki dağılımında farklılık meydana gelmiştir.

Tablo 2: 2012 – 2014 Dönemi Bütçe Gelirlerinin Ekonomik Sınıflandırma Açısından Seyri

GELİRİN TÜRÜ	2012	2013	2014
VERGİ GELİRLERİ	1.435.728,17	1.155.223,26	1.042.086,44
TESEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	22.522.478,46	14.356.867,51	16.552.013,18
ALINAN BAGİS VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	2.277.479,53	14.678.171,31	35.393.355,88
DİĞER GELİRLER	0	2.902,	0
SERMAYE GELİRLERİ		16.432.531,78	5.232.115,39
BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	99.345.569,72	130.906.935,48	304.764.174,66
BÜTÇE GELİRLERİNDEN RED VE İADELER TOPLAMI	0,00	0,00	0,00
NET BÜTÇE GELİRLERİ TOPLAMI	99.345.569,72	130.906.935,48	304.764.174,66

Tablo 2'deki veriler dikkate alındığında, bütçe gelirleri 2012-2014 döneminde 99.345.569,72 TL'den 304.764.174,66 TL'ye yükseldiği görülmektedir.

"Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar"ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Kasa sayım tutanağı,
- Banka mevcudu tespit tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,

- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı,
- Teminat mektupları sayım tutanağı,
- Değerli kağıtlar sayım tutanağı,
- Taşınır kesin hesap cetveli ile taşınır hesabı icmal cetveli veya envanter defteri.
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu,
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: 252 Binalar Hesabında Mevcut Olan Kayıtların Yıl Sonunda TekrarKayıt Edilerek Mükerrer Kayıtlara Sebep Olunması

Erzurum Büyükşehir Belediyesi muhasebe hesaplarından "252-Binalar Hesabının" incelenmesi neticesinde;

A) 31/12/2014 tarih ve 9276 nolu Muhasebe İşlem Fişi ile 63 adet kamu konutunun, 252 Binalar Hesabına kayıt edildiği belirlenmiş olup, söz konusu 252 Binalar hesabı ayrıntılı bir şekilde incelendiğinde ise, 63 adet kamu konutu adı altında yapılan kaydın, ilgili hesaba zaten diğer konutlar adı altında mevcut olduğu ve dolayısıyla mükerrer kayıt olduğu ve ilgili hesapta fazladan kayıt edilen 63 adet konuta ilişkin fiili durum ile muhasebe kayıtlarındaki durumun birbirini tutmadığı belirlenmiştir.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi Mali Hizmetler Dairesi Başkanlığı Bütçe ve Muhasebe Müdürlüğü'nün, Emlak İstimlak Daire Başkanlığı Emlak Şube Müdürlüğünden mülkiyeti Erzurum Büyükşehir Belediyesine ait konutların mevcut durumunu alarak 252 Binalar Hesabını, bu mevcut duruma göre güncelleyip düzeltmesi gerekmektedir.

B) Erzurum Büyükşehir Belediyesi mülkiyetinde olan " 252-Binalar hesabında" muhasebe kayıtları tutulan aşağıdaki tabloda listelenen ve "*Sosyal Konut ve İşyeri*" olarak kullanılan toplam 5 adet taşınmazın tapu kayıtlarında arsa olarak kayıtlı olduğu tespit edilmiş olup ilgili taşınmazların cins tashihiinin yapılmadığı belirlenmiştir.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 4. Maddesi aynen:

" Tanımlar(1)

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;....

b) Cins tashihi: Binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi, " şeklindedir.

Erzurum Büyükşehir Belediyesi tabloda belirtilen tesislerin tapudaki cins değişikliğini

yapmakla sorumludur. Şöyle ki:

Aynı Yönetmeliğin “**Cins tashihlerinin yapılması**” başlıklı 10. Maddesi de;

“ **MADDE 10-** (1) (Değişik: 3/6/2014-2014/6455 K.) Kamu idarelerince; mülkiyetlerinde, yönetimlerinde veya kullanımlarında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda, taşınmazlar mevcut kullanım şekli ile kayıtlara alınır. Kamu idareleri taşınmazların cins tashihinin yapılması için gerekli işlemleri yaparlar.” şeklindedir.

Dolayısıyla, cins değişikliği ile ilgili olarak taşınmaz sahibi sıfatıyla Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından; 5368 sayılı LİHKAB (Lisanslı Harita ve Kadastro Mühendislik Büroları) Hakkında Kanun’a göre Lisanslı Harita ve Kadastro Mühendislik Bürolarına başvuru yapılmalıdır. Cins değişikliğinin yapılması, 5368 sayılı kanuna göre LİHKAB bürolarınca; kontrolleri ise kadastro müdürlüklerince yapılmaktadır. Erzurum Büyükşehir Belediyesi öncelikle LİHKAB lisansına sahip büro aracılığı ile aşağıdaki tabloda listelenen 5 adet taşınmazın cins değişikliği için başvuru sürecini başlatmalıdır.

Yapılacak cins değişikliği sonrasında ise: yeni kayıtların aşağıda belirtilen yönetmelik hükümlerince kayıt değişikliğinin yapılması gerekmektedir.

Aynı yönetmeliğin “**Kayıt değişikliği işlemleri**” başlıklı 11. Maddesi;

“ **Kayıt değişikliği işlemleri**

MADDE 11- (1) Kadastro, imar, ifraz, tevhid, cins tashihi, yüzölçüm değişikliği, kat mülkiyeti tesisi, kamuya terk gibi nedenlerle taşınmazda meydana gelebilecek değişikliklerde kayıtlar kapatılıp oluşan taşınmazlar esas alınarak yeni kayıt tesis edilir.

(4) (Ek: 3/6/2014-2014/6455 K.) Bu madde uyarınca kayıtlarda meydana gelen değişiklikler en geç yedi gün içinde muhasebe hizmetlerini yürüten muhasebe birimine ve mali hizmetler birimine; işlemin yapıldığı ayı takip eden ay sonuna kadar, Aralık ayı içinde işlem yapılanlar ise aynı ayın sonuna kadar maliki kamu idaresine gönderilir.”

Söz konusu hususlar çerçevesinde, ekteki tabloda listelenen taşınmazların, cins tashihlerinin yapılarak taşınmazların, tapuda gerçek durumlarının yansıtılması sağlanmalıdır.

Tablo 1. 252-Binalar hesabında" Arsa Olarak Kayıtlı Taşınmazlar

S.NO	ADA	PARSEL	TAPUDAKİ CİNSİ	MEVCUT KULLANIM ŞEKLİ	İNŞAAT YAPIM YILI	YAPI KULLANIM BAŞLANGIÇ YILI
1	-	2029	ARSA	ERZURUM ŞEHİRLER ARASI OTOBÜS TERMİNALİ	08/08/2011	10/12/2012
2	6689	1	ARSA	NAKLİYECİLER GARAJI	23/09/2010	09/09/2011
3	6688	1	ARSA	HURDACILAR SİTESİ	06/06/2011	27/08/2012
4	6686	1	ARSA	ERZURUM SEBZE VE MEYVE HALİ	2001	2002-2003
5	3655	14	ARSA	128 DAİRELİK SOSYAL KONUTLAR	27/09/2011	29/05/2014

Kamu idaresi cevabında; “Emlak İstimlak Daire Başkanlığı ve Mali Hizmetler Daire Başkanlığı ortak bir çalışma yaparak mükerrer kayıtların düzeltilmesine başlanmıştır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, Emlak İstimlak Daire Başkanlığı ve Mali Hizmetler Daire Başkanlığı ortak bir çalışma yaparak mükerrer kayıtların düzeltilmesine başlandığını belirtmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin söz konusu mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Erzurum Büyükşehir Belesiyesi 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının taşınmazlar hesap alanı hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMİYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: 127-227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabına Kaydı Gereken Konular Bulunmasına Rağmen Söz Konusu Hesap Hiç Kullanılmamıştır.

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği Hesap Planındaki Aktif Hesaplar başlığının altındaki Dönen ve Duran Varlıklar Bölümlerindeki Diğer Faaliyet Alacakları Hesaplarına ait kaydı gereken konular bulunmasına rağmen söz konusu hesap hiç kullanılmamıştır.

A) Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 127 Diğer faaliyet alacakları hesabı başlıklı 92/A (Ek:RG-11/9/2011-28051) Maddesinde aynen:

“ Diğer faaliyet alacakları hesabı, mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile yukarıdaki hesapların kapsamına girmeyen diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır. ” denilmektedir.

Aynı Yönetmeliğin "hesaba ilişkin işlemler" başlıklı 92/B (Ek:RG-11/9/2011-28051) maddesinde iseaynen:

“ (1) Maddi duran varlıkların taksitli satılması durumunda ortaya çıkan alacaklar ile diğer faaliyet alacaklarından faaliyet dönemi içinde tahsili gereken tutarlar bu hesaba, içinde bulunulan dönemi takip eden dönemlerde tahsili gereken tutarlar ise duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan diğer faaliyet alacakları hesabına kaydedilerek izlenir.

(2) Duran varlıklar ana hesap grubunda yer alan diğer faaliyet alacakları hesabında kayıtlı tutarlardan, dönem sonlarında vadesi bir yılın altına inenler bu hesaba aktarılır. ”

Denilmektedir.

Bu bağlamda yapılan incelemede, satılan sosyal konutlardan bedeli taksitler halinde 2015 yılında tahsil edilecek alacaklar olmasına rağmen 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

B) Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 227 Diğer faaliyet alacakları hesabı başlıklı 151/A – (Ek:RG-11/9/2011-28051) maddesinde aynen:

“ (1) Diğer faaliyet alacakları hesabı, mahalli idarelere ait maddi duran varlıkların taksitle satılması durumunda ortaya çıkan alacaklardan içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahsili gerekenler ile diğer çeşitli faaliyet alacaklarının izlenmesi için kullanılır. ”denilmektedir.

Bu bağlamda yapılan inceleme, taksitle satılan maddi duran varlıklardan satış bedeli 2015 ve 2016 yıllarında tahsil edilecek alacaklar bulunmasına rağmen 227 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının kullanılmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “127 ye 227 Hesaplarının düzeltilmesi için Emlak ve İstimlak Daire Başkanlığı ile ortak çalışmalar başlatılmıştır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Sözkonusu idare cevabında, 127 Diğer Faaliyet Alacakları Hesabının 2015 yılında kullanılmaya başlanacağı belirtmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir.

BULGU 2: 104 Proje Özel Hesabının Hatalı Kullanılması

104 Proje Özel Hesabının, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinde belirtilen işlemler dışında, Kuzey Anadolu Kalkınma Ajansı'nın belirli projeler için Belediye'ye yaptığı hibelerin izlenmesi için, kullanıldığı tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin "Proje Özel Hesabı" başlıklı 61 nci maddesinde, “.. *Bu hesap, dış finansman kaynağından dış proje kredisi olarak, kurum adına T.C. Merkez Bankası veya uygun görülen diğer bankalar nezdinde açılan özel hesaplara aktarılan tutarlar, bu tutarlardan yapılan giderler, verilen avanslar, açtırılan akreditifler ile avans ve akreditiflerden nakden geri alınanların ve hesap bakiyesinin değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan kur farklarının izlenmesi için kullanılır.*” denilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "104 Proje Özel Hesabının 2015 yılında kayıtları düzeltilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, 105 Proje Özel Hesabını 2015 yılında kullanmaya başlanacağı belirtilmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir.

BULGU 3: Eğlence Vergisine Tabi Mükellefler İçin Vergi Tahakkuk ve Tahsilât İşleminin Yapılmaması

Belediyeye ait 2014 yılı idare hesabı ile eki cetvellerin incelenmesi sonucunda; 2014 yılında Eğlence Vergisine tabi mükelleflerden, vergi tahsilât işleminin yapılmadığı görülmüştür.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanununda;

"Madde 17 - Bu Kanunun 21 inci maddesinde belirtilen ve belediye sınırları ile mücavir alanlar içinde yer alan eğlence işletmelerinin faaliyetleri Eğlence Vergisine tabidir.

Madde 18 - Verginin mükellefi, eğlence yerlerini işleten gerçek veya tüzelkişilerdir.

Madde 20 -

3. (Değişik bent: 03/10/1984 - 3048/2 md) Biletle girilmesi zorunlu olmayan bar, pavyon, gazino, gece kulübü, taverna, diskotek, kabare, dansing, bilardo ve masa futbolu salonları gibi eğlence yerlerinde işin mahiyetine göre çalışılan her gün için Belediye Meclislerince takdir edilecek miktardır.

Madde 22-

3. Biletle girilmesi zorunlu olmayan eğlence yerlerinde her aya ait vergi o ayı takip eden ayın 20 nci günü akşamına kadar ilgili belediyeye yatırılır. "

2559 sayılı Polis Vazife ve Selahiyet Kanununun 7'nci maddesinde;

"Kişilerin tek tek veya toplu olarak eğlenmesi, dinlenmesi veya konaklaması için açılan otel, motel, pansiyon, kamping ve benzeri konaklama yerleri; gazino, pavyon, meyhane, bar, birahane, içkili lokanta, taverna ve benzeri içkili yerler; sinema, kahvehane ve kiraathane; kumar ve kazanç kasti olmamak şartıyla adı ne olursa olsun bilgi ve maharet artırıcı veya zeka geliştirici nitelikteki elektronik oyun alet ve makinelerinin, video ve televizyon oyunlarının içerisinde bulunduğu elektronik oyun yerleri; internet kafeler ve benzeri yerler umuma açık istirahat ve eğlence yeri sayılır. "

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre; birahane, elektronik oyun salonu ve içkili lokanta işletenlerin, eğlence vergisine tabi olmaları ve her aya ait vergiyi, takip eden ayın 20'nci günü akşamına kadar Belediyeye yatırmaları gerekmektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun "Hesap verme sorumluluğu" başlıklı 8. Maddesinde;

"Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanlar kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde edilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumludur ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorundadır."

Aynı Kanunun üst yöneticilerin hesap verme sorumluluğunu düzenleyen 11. Maddesinde;

"Bakanlıklarda müsteşar, diğer kamu idarelerinde en üst yönetici, il özel idarelerinde vali ve belediyelerde belediye başkanı üst yöneticidir. Ancak, Millî Savunma Bakanlığında üst yönetici Bakandır. Üst yöneticiler, idarelerinin stratejik planlarının ve bütçelerinin kalkınma planına, yıllık programlara, kurumun stratejik plan ve performans hedefleri ile hizmet gereklerine uygun olarak hazırlanması ve uygulanmasından, sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, malî yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi, izlenmesi ve bu Kanunda belirtilen görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinden Bakana; mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar. Üst

yöneticiler, bu sorumluluğun gereklerini harcama yetkilileri, malî hizmetler birimi ve iç denetçiler aracılığıyla yerine getirirler.” denilmektedir.

5018 sayılı Kanunda yer alan düzenlemelere paralel olarak 5393 sayılı Belediye Kanunu’nda da üst yöneticinin görev ve sorumluluklarına dair hükümlere yer verilmektedir. Bu bağlamda 5393 Sayılı Kanunun “Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri” başlıklı 38. Maddesinin (a) ve (f) fıkraları şu şekildedir:

“a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

.....

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.”

5018 Sayılı Kanunun “Mali Hizmetler Birimi”nin görevlerini düzenleyen 60. Maddesinin (e) fıkrasında *“İlgili mevzuatı çerçevesinde idare gelirlerini tahakkuk ettirmek, gelir ve alacaklarının takip ve tahsil işlemlerini yürütmek.”* Hükümüne yer verilmektedir.

5018 sayılı Kanun’un “Gelirlerin toplanması sorumluluğu” başlıklı 38. Maddesinde *“Kamu gelirlerinin tarh, tahakkuk, tahsiliyle yetkili ve görevli olanlar, ilgili kanunlarda öngörülen tarh, tahakkuk ve tahsil işlemlerinin zamanında ve eksiksiz olarak yapılmasından sorumludur.”*

5018 Sayılı Kanun’un “Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları” başlıklı 61. Maddesinde;

“Muhasebe hizmeti; gelirlerin ve alacakların tahsili, giderlerin hak sahiplerine ödenmesi, para ve parayla ifade edilebilen değerler ile emanetlerin alınması, saklanması, ilgililere verilmesi, gönderilmesi ve diğer tüm malî işlemlerin kayıtlarının yapılması ve raporlanması işlemleridir. Bu işlemleri yürütenler muhasebe yetkilisidir. Memuriyet kadro ve unvanlarının muhasebe yetkilisi niteliğine etkisi yoktur. Muhasebe yetkilisi, bu hizmetlerin yapılmasından ve muhasebe kayıtlarının usulüne uygun, saydam ve erişilebilir şekilde tutulmasından sorumludur.” denilmektedir.

Eğlence Vergisi ile ilgili olarak kanun ve meclis kararı doğrultusunda yapılan incelemede, vergi kapsamında değerlendirilmesi gereken işyerleri Ruhsat ve Denetim

Müdürlüğünde temin edilmiş olup incelenmiştir. Buna göre biletle girilmesi zorunlu olmayan iş yerleri için verginin tahakkuk ettirilmediği tespit edilmiştir.

Söz konusu durum;

- İlgili mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

- 600 Gelirler Hesabı ile 800 Bütçe Gelirleri Hesabının, mali tablolarda yanlış gösterilmesine sebep olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; “Eğlence Vergisi almamız gereken yerler tespit edilerek tahakkuk ve tahsilatı cihetine gidilecektir.” denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, Eğlence Vergisi almamız gereken yerler tespit edilerek tahakkuk ve tahsilatı cihetine gidileceği belirtmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir.

BULGU 4: Mali Hizmetler Birimi Tarafından Taahhüt Evrakı ve Sözleşme Tasarılarına İlişkin Ön Mali Kontrol Yapılmaması

İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin;

“Ön mali kontrol süreci” başlıklı 12 nci maddesi 1 inci fıkrasında:

“Malî hizmetler biriminin ön malî kontrolüne tâbi malî karar ve işlemler, kontrol edilmek üzere malî hizmetler birimine gönderilir. Malî hizmetler birimince kontrol edilen işlemler hakkında görüş yazısı düzenlenir ve ilgili birime gönderilir. Ön malî kontrol sonucunda yazılı görüş düzenlenmesi halinde bu yazılı görüşler ayrıntılı, açık ve gerekçeli olmak zorundadır. Malî hizmetler biriminin görüş yazısı ilgili işlem dosyasında saklanır ve bir örneği de ödeme emri belgesine eklenir.”

Aynı Usul ve Esasların “Kontrol usulü” başlıklı 13 üncü maddesinin 3 üncü fıkrasında:

“Malî hizmetler birimince, Usul ve Esasların 17 ve 26 ncı maddeleri uyarınca yapılan kontrollerde yazılı görüş düzenlenmesi zorunludur. Bu yazıda, yapılan kontrol sonucunda malî karar ve işlemin uygun görülüp görülmediği, uygun görülmemişse nedenleri açıkça belirtilir. Mevzuatına uygun olarak giderilebilecek nitelikte eksiklikleri bulunan malî karar ve işlemlerde, bu eksiklikler ve nasıl düzeltilebileceği hususları belirtilmek ve bunların düzeltilmesi kaydıyla işlemin uygun görüldüğü şekilde yazılı görüş düzenlenebilir.”

Aynı Usul ve Esasların “Taahhüt evrakı ve sözleşme tasarıları” başlıklı 17 nci maddesinin 1 inci fıkrasında:

“İdarelerin, ihale kanunlarına tâbi olsun veya olmasın, harcamayı gerektirecek taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarından tutarı mal ve hizmet alımları için bir milyon Türk Lirasını, yapım işleri için ikimilyon Türk Lirasını aşanlar kontrole tâbidir. Bu tutarlara katma değer vergisi dahil değildir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere göre, belirlenen tutarları aşan taahhüt evrakı ve sözleşme tasarılarının malî hizmetler birimine gönderilmesi ve mali hizmetler biriminde ön mali kontrole tabi tutulması, kontrol sonucunda yazılı görüş düzenlenmesi ve görüş yazısının ayrıntılı, açık ve gerekçeli olması zorunludur.

Kamu idaresi cevabında; “Ön Mali Kontrol birimi ile ilgili yapılandırma çalışmaları devam etmekte olup en kısa zamanda faal hale getirilecektir.” denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, Ön Mali Kontrol birimi ile ilgili yapılandırma çalışmaları devam etmekte olup en kısa zamanda faal hale getirileceği belirtmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir.

BULGU 5: Mali Durum ve Beklentiler Raporunun Hazırlanmaması

İdarenin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 30’uncu maddesi gereğince hazırlayıp temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklaması gereken; bütçesinin ilk altı

aylık uygulama sonuçları ve ikinci altı aya ilişkin beklenti ve hedefleri ile faaliyetlerini gösteren “Mali Durum ve Beklentiler Raporu”nu hazırlamadığı ve kamuoyunun bilgisine sunmadığı tespit edilmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu’nun “Bütçe politikası, gelir ve giderlerin izlenmesi” başlıklı 30’uncu maddesinde; “*Genel yönetimin tüm gelir ve giderleri ile borç ve malî imkânlarının tespitinin ve takibinin yapılabilmesi amacıyla, genel yönetim kapsamındaki kamu idareleri ve merkezî yönetim bütçesinden yardım alan kurum, kuruluş, vakıf ve dernekler ile benzeri teşekküller; gelir ve gider tahminlerini, malî tablolarını, birbirleriyle olan borç ve alacak durumlarını, personel giderlerine ilişkin her türlü bilgi ve belgeleri, istenilmesi halinde Maliye Bakanlığına vermek zorundadırlar. Bilgi, belge ve hesap durumlarını ibraz etmeyen veya uygun harcama yapmayan kamu idareleri ve diğer kuruluşlarla ilgili olarak gerekli önlemleri almaya Maliye Bakanı yetkilidir.*

(Değişik son fıkra: 22/12/2005-5463/10 md.) Genel yönetim kapsamındaki idareler bütçelerinin ilk altı aylık uygulama sonuçları, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetlerini; Maliye Bakanlığı ise merkezî yönetim bütçe kanununun ilk altı aylık uygulama sonuçları, finansman durumu, ikinci altı aya ilişkin beklentiler ve hedefler ile faaliyetleri kapsayan malî durumu temmuz ayı içinde kamuoyuna açıklar.” denilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; “Mali Durum ve Beklenti Raporu hazırlanmış ve belediyemiz web sitesinde yayınlanmıştır. (Ek:4)” denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, Mali Durum ve Beklenti Raporu hazırlanmış ve belediye web sitesinde yayınlandığını ifade ettiğinde, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir.

BULGU 6: Toptancı Halleri Kapsamında Tahsil Edilen Rüsumların Yeni Hal Kayıt Sistemindeki Sorunlar Dolayısıyla Belediye Hesabına Aktarılamaması

01.01.2012 tarihinde yürürlüğe giren 5957 sayılı Sebze Ve Meyveler İle Yeterli Arz Ve Talep Derinliği Bulunan Diğer Malların Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun ile

birlikte Sanayi ve Ticaret Bakanlığı (Bakanlığın adı Gümrük ve Ticaret Bakanlığı olarak değişmiştir.) tarafından Hal Kayıt Sistemi oluşturulmuştur. Sistem, alım-satımı yapılan yaş sebze ve meyvelerin kayıt altına alınmasına dair her türlü bilgileri içerdiği gibi rüsum v.b. hesaplamaların da bilgisayar ortamında hesaplanmasını ve izlenmesini amaçlamaktadır.

07.07.2012 tarih ve 28346 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmeliğin 44’üncü maddesinin 10’uncu fıkrası aynen “ *Hal rüsumuna ilişkin ödemeler, 45 inci maddeye göre Bakanlıkça belirlenen banka nezdinde malın üretildiği yerdeki toptancı halinin bağlı olduğu belediye veya işletmecisi adına açılan hesaba yatırılmak suretiyle yapılır. Malın üretildiği yerde toptancı hali bulunmaması veya birden fazla toptancı halinin bulunması durumunda 45 inci maddeye göre işlem yapılır.*” şeklindedir.

Rüsumlar konusunda Türkiye genelinde Vakıfbank yetkili kılınmıştır. Ancak hal kayıt sisteminin yoğun kullanımı dolayısıyla çoğu zaman sisteme giriş dahi yapılamaması, her durumda alım ve satım işlemlerinin ilgililer tarafından sisteme girilmemesi dolayısıyla rüsum hesaplanmamıştır. Ve Bakanlık tarafından Vakıfbank’a yatırılan rüsumların, ilgili Belediye'nin hesabına aktarılmasına ilişkin gereken talimatın verilmemesi dolayı gelir kaybı meydana gelmektedir. İlgili belediyenin söz konusu hal rüsumunun toplanmasına ilişkin gerekli işlemleri yerine getirmesi ve takip etmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; “*Kaynak Geliştirme ve İştirakler Daire Başkanlığına bağlı Hal Şube Müdürlüğünü ilgilendiren Sayıştay denetim raporunun 19. Maddesinde "Toptancı Halleri Kapsamında Tahsil Edilen Rüsumların Yeni Hal Kayıt Sistemindeki Sorunlar Dolayısıyla Belediye Hesabına Aktarılamaması hususu ifade edilmektedir.*

Kaynak Geliştirme ve İştirakler Daire Başkanlığına bağlı Hal Şube Müdürlüğü olarak Gümrük ve Ticaret Bakanlığınca oluşturulan Hal Kayıt Siteminde yapılması gereken kayıtlar Hal Girişinde eksiksiz yapılmakta olup ancak, Rüsum yatırmakla mükellef olan Tüccar, Komisyoncu ve Müstahsilden kaynaklanan gecikmeler olmaktadır. Kurum olarak gelir kaybımızı önlemek için müdürlüğümüzce Rüsum Borçlularına Ödeme Emri evraklarını açık adreslerine göndererek bilgilendirme yapılmakta ve Bakanlıkça yetkilendirilmiş olan Vakıfbank'ın ilgili hesabına yatırılması sağlanmaktadır. Ayrıca 2014 Kasım Ayından itibaren başlattığımız çalışmalar neticesinde Hal Kayıt Sisteminden çıkardığımız 2012-2013 tarihleri

arasında geriye doğru alacaklarımızın tahakkuku sağlanmış ve önemli ölçüde tahsilatları yapılmıştır.” denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, Hal Rüsümlerinin takibi için gerekli işlemlerin başlanıldığı belirtilmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin ilgili mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir.

BULGU 7: EBB tarafından ESKİ'ye Verilen Borçlar

ESKİ (*Erzurum Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü*) tarafından yapılan taleplere istinaden Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nden (EBB) borçlanmalar yapıldığı, EBB'ye yapılan taleplerde söz konusu borç tutarlarının, hangi vadede ve hangi şartlar ile EBB'ye geri ödeneceğinin belirlenmemiş olduğu ve ayrıntısı ekli tablolarda gösterildiği üzere, tahsil edilmeyen tutarların "137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı"nda izlenmediği ve ayrıca ESKİ muhasebe kayıtları ile kayıtlarının uyumlu olmadığı anlaşılmaktadır.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun, "Belediyeler arası hizmet ilişkileri ve koordinasyon" başlıklı 27. Maddesinde, "...Büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşları, belediye başkanının onayı ile birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabilir. Bu şekildeki ödünç vermelerde faiz uygulanmaz..." şeklindeki hükme istinaden, söz konusu idareler arasındaki nakit ihtiyaçlarına ilişkin ödünç vermelerin, bu kapsamda, vadelerine göre, vadesi faaliyet dönemi ile sınırlı olanlar için, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, "13 Kurum alacakları" başlıklı 93. ve "132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı" başlıklı 94. Maddelerine göre, "*132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı*"nda ve bir yıldan uzun süreyle olanların, "*232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı*"nda izlenmesi ve bunlardan da kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesinde tahsil edilemeyenlerin ise, söz konusu Yönetmeliğin, "137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı" başlıklı 96 ve 97 inci maddelerine göre de "137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı"nda izlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ESKİ tarafından yapılan talepler ile EBB'den borçlanmalar yapıldığı, ancak EBB'ye yapılan taleplerde söz konusu borç tutarlarının, hangi vadede ve hangi şartlar ile EBB'ye geri ödeneceğinin belirlenmemiş olduğu,

Buna göre, ESKİ (Erzurum Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon Genel Müdürlüğü) tarafından yapılan talepler ile Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nden (EBB) borçlanmalar yapıldığı, EBB'ye yapılan taleplerde söz konusu borç tutarlarının, hangi vadede ve hangi şartlar ile EBB'ye geri ödeneceğinin belirlenmemiş olduğu ve ekli tablolarda görüldüğü üzere, ESKİ'ye 13.175.924,09-TL olarak verilen toplam borçların ve bu kapsamdaki EBB için bütçe gelirleri toplamının 130.906.935,48-TL ve bütçe giderleri toplamı 145.761.051,09-TL iken, bunun 5.153.609,65-TL'sinin mahsup edildiği, ancak 8.022.314,44-TL'sinin tahsil edilmediği ve tahsil edilmeyen bu tutarların "137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı"nda izlenmediği ve daha önce ödünç verilen tutarların geri ödemesi yapılmadan, mahsup edilen tutarlardan daha fazla ödünç verme işlemlerine devam edildiği, ayrıca ESKİ muhasebe kayıtlarına göre EBB'den alınan borçların EBB kayıtlarına göre 8.022.134,44-TL olarak gözükmemesine rağmen ESKİ kayıtlarına göre bu borcun 2.287.573,06-TL olarak yer aldığı,

Örneğin, ESKİ'nin 18.12.2012 tarihli 3259 no'lu yevmiyesinde (Muhasebe İşlem Fişinde) belediyeye araç satışı olarak 111.336,00-TL olarak çıkış yapıldığı, ancak esasında ESKİ'nin 7/2004 tarihli 525420 n lu fatura ile bu aracı toplam 131.335.418,195-TL ye satın aldığı, söz konusu aracın ESKİ'nin 17.11.2014 tarihli ve 74 no lu taşınır işlem fişinde 30.000-TL değer ile yer aldığı, EBB'nin 03.12.2014 tarihli 3504 no lu taşınır işlem fişinde ise 111.336-TL olarak yer aldığı ve bunun gibi ESKİ ve EBB'nin farklı bazı kayıtları nedeniyle EBB ile ESKİ kayıtları arasında ve bunlara ilişkin borçların nihai bakiyeleri arasında farklılıklar olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4. EBB Tarafından ESKİ'ye Verilen Borçlar

ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ TARAFINDAN E.S.K.İ. GENEL MÜD.NE VERİLEN BORÇLARIN 132 HESAPLARINA MUHASEBE KAYDI							
S.N	ÖDEME TARİHİ	YEV. NO.	TUTAR	2013 YILI BÜT.GİD.(A)	A/100	2013 YILI BÜT.GEL.(B)	B/100
1	01.09.2014	6309	2.584.904,54	145.761.051,09	1,77	130.906.935,48	1,97
2	30.09.2014	6310	990.303,87	145.761.051,09	0,68	130.906.935,48	0,76
3	01.10.2014	5844	1.000.000,00	145.761.051,09	0,69	130.906.935,48	0,76
4	13.10.2014	6108	1.000.000,00	145.761.051,09	0,69	130.906.935,48	0,76
5	24.10.2014	6395	1.000.000,00	145.761.051,09	0,69	130.906.935,48	0,76
6	06.11.2014	6810	1.230.000,00	145.761.051,09	0,84	130.906.935,48	0,94
7	28.11.2014	7548	845.353,66	145.761.051,09	0,58	130.906.935,48	0,65
8	28.11.2014	7571	132.567,40	145.761.051,09	0,09	130.906.935,48	0,1
9	28.11.2014	7572	1.082.794,62	145.761.051,09	0,74	130.906.935,48	0,83
10	11.12.2014	8184	770.000,00	145.761.051,09	0,53	130.906.935,48	0,59
11	11.12.2014	8185	2.000.000,00	145.761.051,09	1,37	130.906.935,48	1,53
12	31.12.2014	9231	540.000,00	145.761.051,09	0,37	130.906.935,48	0,41
TOPLAM			13.175.924,09	145.761.051,09	9,04	130.906.935,48	10,07

Tablo 5. EBB ve ESKİ Arasında Mahsuplaşma

ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ NİN BORÇLARININ E.S.K.İ. GENEL MÜD.BORÇLARINA MAHSUPLARININ 132 HESAPLARINA MUHASEBE KAYDI					
S.NO	ÖDEME TARİHİ	YEVMIYE NO.	BELGENİNİ TÜRÜ	MAHSUP ŞEKLİ	TUTARI
1	31.12.2014	9113	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	18.118,24
2	31.12.2014	9114	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	157,14
3	31.12.2014	9115	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	62,86
4	31.12.2014	9116	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	56.405,16
5	31.12.2014	9117	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	314,28
6	31.12.2014	9121	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	400,58
7	31.12.2014	9122	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	398
8	31.12.2014	9123	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	3.319,80
9	31.12.2014	9126	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	1.392,61
10	31.12.2014	9127	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	42,93
11	31.12.2014	9128	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	186,03
12	31.12.2014	9245	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	108,76
13	31.12.2014	9246	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	314,28
14	31.12.2014	9247	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	3.492.092,89
15	31.12.2014	9149	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	7.512,75
16	31.12.2014	9256	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	65,7
14	31.12.2014	9260	MUH.İŞL.FİŞİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	97.562,64
17	31.12.2014	9263	ÖDEME EMRİ	BORÇLARIMIZA KARŞILIK 132 HES.MAH.	1.475.155,00
TOPLAM					5.153.609,65

Tablo 6. ESKİ'nin EBB'ye Olan Borçlarından Devir

ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİDEN E.S.K.İ. GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE VERİLEN BORÇLARDAN 2015 YILINA DEVREDEN BAKİYE		
HESAP KODU	EKONOMİK AYRINTI KODU	MEVCUT BORÇ BAKİYESİ
132	06-05-01	8.022.314,44 TL

Kamu idaresi cevabında; “ESKİ Genel Müdürlüğüne Başkanlık oluru ile verilen borçlar için istenilen belgeler temin edilmiş olup geri ödeme protokolleri yapılmıştır. (Ek:3)” denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, ESKİ Genel Müdürlüğüne Başkanlık oluru ile verilen borçlar için istenilen belgelerin temin edilmiş olduğunun ve geri ödeme protokollerinin yapılmış olduğunun belirtilmesi hususunda idarenin açıklamalarının faydalı ve yerinde olduğu ve konunun gelecek yıl denetimlerinde Düzenlilik Denetim Rehberi uyarınca izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

Söz konusu idare cevabında belirtilen işlemlerin tamamlanması ve Büyükşehir Belediyesi ile ayrı tüzel kişiliği olan ESKİ Genel Müdürlüğü arasında yapılan ve/veya ileride yapılacak olan nakit ihtiyaçlarının giderilmesine ilişkin kaynak aktarımlarında, mevzuatın öngördüğü işlemlerin, her iki tüzel kişilik muhasebe kayıtlarında uyumlu olacak ve ayrıca aktarılması öngörülen kaynağın süre-vade, geri ödeme şartları vb. nicelik ve niteliksel özelliklerinin ucu açık olmayacak şekilde en başından belirlenerek yürütülmesi önerilmektedir.

Zira, Kanun koyucu tarafından, Büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşlarının birbirlerinin nakit ihtiyacını karşılayabilmelerine imkan tanıyan yasal düzenleme ile gerekli kolaylığı sağlamış olması, söz konusu aktarılan kaynakların herhangi bir sınırlamaya tabi olmadığı anlamına gelmemektedir. Örneğin, söz konusu idareler arasındaki nakit ihtiyaçlarına ilişkin ödünç vermelerin, bu kapsamda, vadelerine göre, vadesi faaliyet dönemi ile sınırlı olanlar için, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin, “13 Kurum alacakları” başlıklı 93. ve “132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı” başlıklı 94. Maddelerine göre, “132 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı”nda ve bir yıldan uzun süreyle olanların, “232 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı”nda izlenmesi ve bunlardan da kurumca verilen borçlardan alacaklar hesabında kayıtlı tutarlardan vadesinde tahsil edilemeyenlerin ise, söz konusu Yönetmeliğin, “137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı”

başlıklı 96 ve 97 inci maddelerine göre de “137 Takipteki Kurum Alacakları Hesabı”nda izlenmesi gerekmektedir.

Görüldüğü üzere, söz konusu nakit ihtiyaçlarının aktarılmasına ilişkin işlemler, muhasebe kayıtlarında borç ve alacak olarak öngörülmektedir.

Bununla birlikte, mevzuatta idareler açısından bu tür aktarmalarda ödenek ayrılması dışında, söz konusu kaynağın (faiz hariç: Kanunda faiz hariç tutulduğundan), geri ödeme süresi veya mali yıl ilişkisi, miktar-tutar, miktarın-tutarın üst sınırı veya belirli bir oranı (bütçe gelirleri-giderlerine oranı gibi), önceki borçlar ödenmeden tekrar borç ama ve vermelerde izlenecek yöntem ve hatta bu tür borçların belediyelerin diğer özel banka veya İller Bankası'ndan yapacakları borçlanmalarda nasıl değerlendirileceği (borçlanma sınırına dahil olma vb.) gibi hususların açıkça düzenlemeye kavuşturulması ve idarelerin tereddüt yaşamamaları açısından konu ile ilgili olarak mevzuata katkıda bulunmak amacıyla Bakanlığın yazılmasının ve Dış Denetim Değerlendirme Raporu vasıtası ile TBMM'ye de raporlanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 8: 363 Kamu idareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "363-Kamu İdareleri Payları Hesabına ilişkin;

“ 363 Kamu İdareleri Payları Hesabı

Hesabın niteliği

MADDE 243 - (1) Bu hesap, bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılır.

Hesabın işleyişi

MADDE 244 - (1) Kamu idareleri payları hesabına ilişkin alacak ve borç kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Alacak

Bütçe geliri olarak tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarlar bir taraftan bu hesaba alacak, 630-Giderler Hesabına borç; diğer taraftan 830-Bütçe Giderleri Hesabına borç, 835-Gider Yansıtma Hesabına alacak kaydedilir.

b) Borç

Bu hesapta kayıtlı tutarlardan nakden veya mahsuben ödenen tutarlar bu hesaba borç, 103-Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı veya ilgili diğer hesaplara alacak kaydedilir."

Şeklindeki madde hükmü uyarınca, "363-Kamu İdareleri Payları Hesabı", bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilip, özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi için kullanılması gerekirken, ilgili hesabın 2014 yılında hiç kullanılmadığı anlaşılmıştır.

Dolayısıyla, 2014 yılı için tahakkuk kaydı yapılan ve %20'si dağıtılmayan eğlence vergilerinin tespitinin, tahakkuk kaydı yapılan ve %30'u diğer ilçe ve ilk kademelerine ayrılmayan vergilerin tespitinin ve park yerlerinin işletilmesinden gelen ve %50 si büyükşehir belediyesi sınırları içerisindeki ilçe belediyelerine ve nüfusa göre dağıtılmayan gelirlerin tespitinin yapılıp, buna göre de, "363-Kamu İdareleri Payları Hesabına" gerekli kayıtların yapılması gerekmektedir

***Kamu idaresi cevabında;** "363 Kamu İdare Payları hesabı 2015 yılında kullanılmaya başlanacaktır."* denilmiştir.

Sonuç olarak Söz konusu idare cevabında, 363 Kamu İdare Payları Hesabı 2015 yılında kullanılmaya başlanacağı belirtmiş olup, gelecek yıllardaki denetimlerde izlenmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Öneri:

İdare cevabında öngörülen işlemlerin söz konusu mevzuata uygun şekilde tamamlanması önerilmektedir

8. EKLER**Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları****BİLANÇO (AKTİF HESAPLAR)**

Kurum Adı : ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İlgili Tarih Aralığı : 01.01.2014 - 31.12.2014

HESAP ADI	2012 Yılı	2013 Yılı	Cari Yıl (2014)
1 DÖNEN VARLIKLAR	21.405.170,25	14.607.695,37	34.521.274,96
10 HAZİR DEĞERLER	8.874.512,88	2.701.689,36	10.755.848,18
102 BANKA HESABI	8.005.941,79	2.527.959,35	10.192.122,59
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ HESABI (-)	-4.373,34	0,00	0,00
104 PROJE ÖZEL HESABI	419.870,58	29.483,07	371.635,56
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR HESABI	453.073,85	144.246,94	192.090,03
12 FAALİYET ALACAKLARI	3.888.661,93	4.028.562,03	4.431.664,96
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR HESABI	3.871.870,93	3.993.771,03	4.157.965,78
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	16.791,00	34.791,00	273.699,18
13 KURUM ALACAKLARI	0,00	0,00	8.022.314,44
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR HESABI	0,00	0,00	8.022.314,44
14 DİĞER ALACAKLAR	156.991,09	114.981,39	3.309.867,45
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR HESABI	156.991,09	114.981,39	3.309.867,45
15 STOKLAR	1.115.912,30	1.075.914,40	1.631.691,76
150 İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.115.912,30	1.075.914,40	1.631.691,76
16 ÖN ÖDEMELER	7.075.817,00	5.860.981,45	4.970.993,86
161 PERSONEL AVANSLARI HESABI	0,00	389.664,45	0,00
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER HESABI	7.075.817,00	5.471.317,00	4.970.993,86
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	293.275,05	825.566,74	1.398.894,31
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	293.275,05	825.566,74	1.398.894,31
2 DURAN VARLIKLAR	139.971.489,27	126.434.094,14	354.400.044,50
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	0,00	10.827.862,60	46.944.621,40
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER HESABI	0,00	1.117.162,60	4.692.929,00
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAY	0,00	9.710.700,00	42.251.692,40
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	139.971.489,27	115.570.996,77	307.301.955,12
250 ARAZİ VE ARSALAR HESABI	81.541.536,13	98.058.252,92	115.882.242,08
251 YERALTI VE YERÜSTÜ DÜZENLERİ HESABI	32.276.844,83	52.409.773,70	69.360.193,68
252 BİNALAR HESABI	39.765.746,27	57.957.512,48	79.506.070,12
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	3.615.499,28	4.065.300,77	25.314.700,15
254 TAŞITLAR HESABI	12.728.894,60	20.060.347,23	26.999.655,97
255 DEMİRBAŞLAR HESABI	2.795.520,82	3.577.776,00	6.080.684,38
256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	62.592,32	0,00	0,00
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-32.815.144,98	-120.557.966,33	-26.797.482,93
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR HESABI	0,00	0,00	10.955.891,67
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	0,00	35.232,50	153.465,71
260 HAKLAR HESABI	0,00	999.903,40	1.507.632,96
264 ÖZEL MALİYETLER HESABI	0,00	35.252,50	35.252,50
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00	-999.923,40	-1.389.419,75
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	0,00	2,27	2,27
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	0,00	58.740,67	58.740,67
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	0,00	-58.738,40	-58.738,40
AKTİF TOPLAMI	161.376.659,52	141.041.789,51	388.921.319,46
9 NAZİM HESAPLAR	43.150.741,21	38.707.381,65	43.075.833,45
90 ÖDENEK HESAPLARI	-4.408,76	0,00	0,00
900 GÖNDERİLECEK BÜTÇE ÖDENEKLERİ HESABI	-4.408,76	0,00	0,00
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	4.780.155,73	6.797.842,66	14.212.350,78
910 TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	4.780.155,73	6.797.842,66	14.212.350,78
92 TAAHHÜT HESAPLARI	38.374.994,24	31.909.538,99	28.863.482,67

BİLANÇO (AKTİF HESAPLAR)

Kurum Adı : ERZURUM BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İlgili Tarih Aralığı 01.01.2014 - 31.12.2014

HESAP ADI	2012 Yılı	2013 Yılı	Cari Yıl (2014)
920 GİDER TAAHHÜTLERİ HESABI	38.374.994,24	31.909.538,99	28.863.482,67
GENEL TOPLAM	204.527.400,73	179.749.171,16	431.997.152,91

Pasif Hesaplar

HESAP ADI	2012 Yılı	2013 Yılı	Cari Yıl (2014)
3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	28.875.669.21	27.838.630.81	13.216.118.84
30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	0.00	4.481.204.08	0.00
303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0.00	4.481.204.08	0.00
32 FAALİYET BORÇLARI	14.037.481.08	15.344.193.20	3.767.048.78
320 BÜTÇE EMANETLERİ HESABI	14.037.461.09	15.344.193.20	3.757.046.78
33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	12.888.612.07	8.802.602.62	3.281.034.04
330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR HESABI	4.390.589.49	4.250.792.31	2.772.133.10
333 EMANETLER HESABI	8.478.922.58	2.351.710.21	508.900.94
38 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	1.888.688.06	1.431.830.81	3.010.486.40
360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR HESABI	1.305.055.52	744.001.16	1.490.513.23
361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ HESABI	599.081.42	644.462.10	1.414.455.99
362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAHSİLATHE	64.449.11	43.167.55	105.496.18
37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0.00	0.00	3.187.672.72
372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0.00	0.00	3.187.672.72
4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	14.743.242.07	23.728.878.86	32.618.806.21
40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	14.743.242.07	23.728.878.86	18.286.813.83
400 BANKA KREDİLERİ HESABI	14.743.242.07	23.729.978.65	16.265.913.93
47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	0.00	0.00	14.088.284.88
472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI HESABI	0.00	0.00	14.088.284.88
48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	0.00	0.00	2.187.728.32
481 GİDER TAHAKKUKLARI HESABI	0.00	0.00	2.187.728.32
5 ÖZ KAYNAKLAR	117.768.630.78	88.472.280.26	343.186.286.31
60 NET DEĞER	88.038.483.80	58.278.118.07	212.930.041.43
500 NET DEĞER HESABI	69.039.463.80	58.279.118.07	212.930.041.43
62 YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	2.233.828.37	2.233.828.37	2.233.828.37
522 YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI HESABI	2.233.928.37	2.233.928.37	2.233.928.37
67 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	60.703.886.83	85.077.342.38	48.816.227.27
570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI HESABI	50.703.985.83	65.077.342.36	48.816.227.27
68 GEÇMİŞ YILLAR OLumsuz FAALİYET SONUÇLARI	-18.682.203.77	0.00	-38.118.108.66
580 GEÇMİŞ YILLAR OLumsuz FAALİYET SONUÇLARI HESABI (-)	-18.592.203.77	0.00	-36.118.108.66
68 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	14.373.368.63	-38.118.108.66	114.323.208.78
590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU HESABI	14.373.356.53	0.00	114.323.206.79
591 DÖNEM OLumsuz FAALİYET SONUCU HESABI (-)	0.00	-36.118.108.66	0.00
PASİF TOPLAMI	181.377.332.04	141.041.788.61	388.821.318.48
8 NAZİM HESAPLAR	43.156.148.87	38.707.381.86	43.076.833.46
81 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET HESAPLARI	4.780.155.73	6.797.842.66	14.212.350.78
911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ HESABI	4.780.155.73	6.797.842.66	14.212.350.78
82 TAAHHÜT HESAPLARI	38.374.994.24	31.809.638.99	28.863.482.67
921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	38.374.994.24	31.909.538.99	28.863.482.67

Pasif Hesaplar			
HESAP ADI	2012 Yılı	2013 Yılı	Cari Yıl (2014)
GENEL TOPLAM	204,532,482.01	178,748,171.18	431,887,162.81

FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU			
GİDERİN TÜRÜ	2012 Yılı	2013 Yılı	2014 Cari Yıl
Personel Giderler	21.445.841,07	22.207.465,24	65.280.878,04
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	3.801.206,67	3.974.669,20	8.719.785,66
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	54.907.611,93	138.231.785,55	92.821.964,98
Faiz Giderleri	1.135.727,44	1.627.151,90	4.262.004,78
Cari Transferler	1.638.217,49	1.180.170,37	1.348.067,36
Sermaye Transferleri	566.618,21	756.645,78	1.139.971,15
Amortisman Giderleri			27.445.668,48
İlk Madde ve Malzeme Giderleri			38.896.976,45
Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	,00	,00	,00
GİDERLER TOPLAMI :	71.388.617,94	80.706.976,08	239.915.316,90

GELİRİN TÜRÜ	2012 Yılı	2013 Yılı	2014 Cari Yıl
Vergi Gelirleri	1.336.883,60	1.152.461,08	953.483,90
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	22.693.146,78	14.592.190,20	16.798.749,35
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	2.277.479,53	14.678.171,31	69.479.161,68
Diğer Gelirler	73.346.300,88	85.123.211,10	261.775.013,37
Sermaye Gelirleri		16.432.531,78	5.232.115,39
GELİRLER TOPLAMI :	99.653.810,79	131.978.565,47	354.238.523,69

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>